

учасників навчально-виховного процесу в установах і навчальних закладах» та Державних санітарних правил і норм улаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організацій навчально-виховного процесу, та інших численних нормативних актів, які регламентують роботу школи з цих питань проводиться належна робота щодо попередження нещасних випадків, створення безпечних умов навчання та праці учнів та педагогічного колективу.

Список використаної літератури

1. <https://pon.org.ua/novyyny/6218-nova-redakcyia-polozhennya-pro-organizaciyu-roboty-z-ohorony-praci-uchasnykiv-navchalno-vihovnoho-procesu-v-ustanovah-i-navchalnih-zakladah>.html // «Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і навчальних закладах» (Наказ Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 № 1669) //
2. <https://pon.org.ua/novyyny/5768-derzhavn-sanitarn-pravila-normi-dlya-zagalnoosvitnih-navchalnih-zakladiv-ta-organizacii-navchalno-vihovnoho-procesu-dsanpin>.html // Державні санітарні правила і норми влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу ДСанПіН 5.5.2.008-01//
3. Інструкції щодо заповнення Класного журналу для 1-4-х класів, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України 08 квітня 2015 року № 412, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 27 квітня 2015 року за № 472/26917).

ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА ШКОЛЯРІВ У ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ: ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ

*Кравченко М. С.
м. Полтава*

Анотація. У статті обґрунтовані форми та методи виховної роботи з учнями загальноосвітніх закладів, які є найбільш ефективними щодо формування знань, умінь та навичок у сфері пожежної безпеки.

Ключові слова: пожежна безпека, знання з пожежної безпеки, практичні відпрацювання, безпечна діяльність, евакуація, надзвичайна ситуація.

У процесі розвитку суспільної думки поступово визрівала необхідність діяльності, яка була спрямована на збереження, покращення і удосконалення культури безпеки життєдіяльності. До проблеми формування культури безпеки життєдіяльності відносимо і пожежну безпеку. В 2008 р. Україна опинилася на третьому місці серед країн світу за найбільшою кількістю загиблих дітей на пожежах [4, с. 186]. Згідно зі статистичними даними [3], за останні 5 років в Україні виникло 272411 пожеж, у яких загинуло 16756 людей, у тому числі 484 дитини; отримали травми 8396 людей, з них 722 дитини; було врятовано 19157 людей та 1499 дітей. Ми можемо помітити зростаючу тенденцію ураження дітей шкільного віку від небезпечних наслідків пожеж. Дані факти свідчать про необхідність переосмислення методів виховної роботи зі школярами для вдосконалення їх знань про пожежну безпеку

Аналіз досліджень та публікацій показав, що даній темі присвячена досить невелика кількість розвідок, серед яких можемо виокремити праці вітчизняних вчених О. Ващенко, І. Гуріненко, В. Сидоркіна, Л. Скрипник, М. Удовенко, О. Черкашин, А. Якупова та ін.

Метою статті є аналіз та теоретичне обґрунтування ефективних форм і методів виховної роботи з школярами для удосконалення їх знань у сфері пожежної безпеки.

На нашу думку, варто частіше застосовувати ті методи і форми взаємодії, які мають безпосередній вплив на свідомість та поведінку дітей. Стандарним методом

виховної роботи з дітьми у сфері пожежної безпеки є бесіда, яка відіграє інформаційну та комунікативну роль. Застосовуючи його, вчитель має змогу детально ознайомити учнів із основами пожежної безпеки, виокремити головні правила поведінки під час самої надзвичайної ситуації та приділити велику увагу запобіганні потенційній небезпеці займання приміщення. Під час бесіди вважаємо доречним використання наочного матеріалу, щоб стимулювати увагу до проблеми, надати їй емоційного забарвлення. Вчитель може організувати невелику протипожежну бібліотеку чи стенд у класі, який він розробить разом з учнями. Даний метод має ефективний вплив при залученні спеціалістів Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Виступ представників пожежної охорони на класних годинах надасть змогу сформувати почуття відповідальності за збереження майна та речей, він може бути більш інформативним та корисним, у порівнянні із стандартними інструкціями пожежної безпеки на класних годинах. При можливості, як показує дослідження, буде доречним проведення тематичних екскурсій в пожежну частину. Діти отримають змогу зрозуміти алгоритм роботи рятувальних служб. Ознайомившись із статистикою дзвінків за добу до Служби порятунку, учні матимуть спроможність переконатися у наслідках фальшивих повідомлень про надзвичайну ситуацію. По завершенні такої екскурсії варто закріпити отримані знання коротким тестом чи бесідою з учителем. Виробленню в учнів знань з пожежної безпеки сприятимуть також лекції, практичні заняття, участь у тематичних вечорах, вікторинах, виготовлення плакатів з протипожежної тематики, випуск стінгазети протипожежного спрямування, участь у конкурсі протипожежних малюнків, відвідування музеїв пожежної охорони, показ плакатів, відео-, кінофільмів з протипожежної тематики, ігрові змагання та вікторини серед дітей [5, с. 109]. Дані форми та методи взаємодії мають дієвий вплив на учнів при комплексному використанні, але як показує дослідження, теоретичне знайомство з основами пожежної безпеки не сприяє серйозному оволодінню міцними вміннями та навичкам в разі виникнення пожежонебезпечної ситуації. Як зазначає О. М. Ващенко[1, с. 103]:учень набуває навичок у діяльності, через прийняття рішень та відпрацювання моделей поведінки. Тому на відміну від традиційних форм впливу, коли вчитель переважно говорить, а учні слухають, на заняттях слід використовувати інтерактивні методи навчання, що побудовані на активній участі самих учнів.

Проаналізувавши дослідження вчених, ми виокремлюємо ще один з найбільш дієвих методів накопичення теоретичних знань та практичних умінь пожежної безпеки для дітей – практично-ігрові тренінги з пожежної безпеки. Для їх реалізації потрібно заздалегідь розробити окремі завдання з відпрацювання різних потенційних пожежобезпечних ситуацій у ігровій формі. Вправи можна розігрувати на подвір'ї школи чи у її приміщенні. Це можуть бути найелементарніші завдання, при виконанні яких діти можуть наочно побачити можливі варіанти подолання небезпеки, пов'язаної з пожежею.

Ефективним методом навчання основам пожежної безпеки вважаємо тренувальні евакуації з навчального закладу при урахуванні того, що школярі діятимуть самостійно, без сторонньої допомоги дорослих. А. І. Охріменко та А. Ю. Цина у своєму дослідженні зазначають, що проведення евакуаційних заходів у школах має особливості. Пов'язане це з тим, що в школі одночасно може перебувати значна кількість людей, тому евакуація з приміщення школи потребує більше часу, ніж евакуація зі звичайного приміщення [3, с. 44]. Під час проведення тренувальних евакуацій можуть бути запрошені працівники Служб порятунку, які виконують консультативну функцію. Тренувальна евакуація надасть можливість оцінити наближений до реальності стан спроможності школярів до дій у надзвичайних ситуаціях.

Отже, важливого значення варто надавати якісному виховному впливу та

поширенню знань, умінь і навичок пожежної безпеки серед школярів, задля унеможливлення та запобігання критичних наслідків. На основі дослідження ми можемо вважати, що першочерговим завданням для школи у сфері пожежної безпеки є створення комплексу інформаційно-просвітницьких заходів з метою вироблення дієвої протипожежної моделі поведінки школярів. Налагоджена співпраця загальноосвітніх закладів та служб порятунку дає змогу отримати кращий результат у даному напрямку. А сама тематика потребує подальшого наукового осмислення та ґрунтовних досліджень.

Список використаної літератури

1. Ващенко О. М. Формування у молодших школярів компетенцій безпеки життєдіяльності: теоретичний аспект. Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді. 2014. № 18. С. 99–106.
2. Національна доповідь про стан пожежної та техногенної безпеки в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mns.gov.ua/>
3. Охріменко А. І., Цина А. Ю. Пожежна безпека в загальноосвітніх навчальних закладах України. Постметодика. 2013. №4. С. 38–46.
4. Черкашин О. В. Навчання молодших школярів пожежній безпеці: сучасний стан проблеми. Наукові записки. 2016. № 3. С. 182–189.
5. Черкашин О. В. Форми та методи виховної роботи з молодшими школярами при навчанні основ пожежної безпеки. Головне управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Луганській області. 2015. № 45. С. 106–125.

НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ В УМОВАХ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

*Красношанка А. О.
м. Полтава*

Анотація. в даній статті порушується питання про виникнення надзвичайної ситуації в навчальних закладах. Пояснює як сформуванню в дітей поняття про порядок дій при виникненні надзвичайної ситуації. Про обов'язок вчителя організувати робоче місце в умовах навчально виховного процесу.

На сьогодні досить поширеним є виникнення різних небезпечних ситуацій під час педагогічного процесу. Формування у кожного вихованця активної життєвої позиції щодо власного життя та власної безпеки, озброєння його знаннями та навичками безпечної поведінки вдома, на вулиці, у дитячому садку тощо, збереження та зміцнення здоров'я, формування здорового способу життя дітей – одне з найактуальніших завдань роботи педагогічного колективу навчальних закладів. Представники, які займаються вихованням та навчанням дітей різного віку, досить часто зіштовхуються із надзвичайними ситуаціями які спричиняють самі ж діти. Ось наприклад, уявіть собі таку ситуацію:

У 8 класі під час уроку хлопці почали підпалювати сірники, коли вчитель втрачає пильність. Незабаром, іскра потрапляє на одяг сусіда по парті, які будуть ваші дії в даній ситуації? Дослідженням даної теми займалися безліч людей, а саме; Логін В. Л., Чемерис М. В., Сидоренко М. А., Кропивницький В.

Мета нашої статті виявити і схарактеризувати дії які допоможуть в надзвичайній ситуації в навчальних закладах. Дослідити поняття які характеризують надзвичайні ситуації і розглянути різні види ситуацій, що можуть виникнути в різних закладах освіти. Надзвичайна ситуація – порушення нормальних умов життя і діяльності людей на об'єктах або територіях, спричинене аварією, катастрофою, епідемією, стихійним